

Sygnatura akt V GC 391/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 21-06-2018 r.

Sąd Rejonowy w Koninie V Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Iwona Szczepańska

Protokolant: p.o. sekretarz sądowy Malwina Lisowska

po rozpoznaniu w dniu 07-06-2018 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa H. R.

przeciwko (...) K.

o zapłatę

I. zobowiązuje pozwaną do złożenia oświadczenia woli o przejęciu na własność od powoda instalacji kanalizacji sanitarnej oraz instalacji wodociągowej wybudowanej przez powoda w Ż. przy ulicy (...), na działce o nr (...) i stanowiących własność powoda za zapłatą przez pozwaną na rzecz powoda kwoty 64.427,87 zł (sześćdziesiąt cztery tysiące czterysta dwadzieścia siedem złotych 87/100),

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7.547,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Iwona Szczepańska

Sygn. akt V GC 391/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 marca 2017 r. H. R., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P. (...), wniósł o zobowiązanie (...) do złożenia oświadczenia woli o przejęciu na własność wybudowanej przez P. i stanowiącej w chwili wniesienia pozwu własność P. instalacji kanalizacji sanitarnej oraz instalacji wodociągowej wybudowanych w Ż., przy ul. (...), na działce o nr (...) za zapłatą na rzecz P. kwoty w wysokości 71.416,72 zł netto, do której to kwoty zostanie doliczony w dniu złożenia oświadczenia woli podatek od towarów i usług w stawce wynikającej z powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Na powyższą kwotę składa się wartość rynkowa netto sieci wodociągowej (43 232,06 zł netto), wartość rynkowa netto sieci kanalizacyjnej (24 284,66 zł netto) oraz dokumentacji powykonawczej (3 900 zł netto) uwzględnione w kosztorysie powykonawczym sporządzonym przez rzeczoznawcę H. K..

Argumentując swoje stanowisko wskazał, iż P. (...) wybudował na ww. działce instalację sanitarną oraz instalację wodociągową stosownie do wytycznych określonych przez pozwaną w warunkach techniczno-projektowych doprowadzania wody i odprowadzania ścieków do budynków mieszkalnych zaprojektowanych w miejscowości Ż. na działkach nr (...), które to warunki zostały określone w dokumencie z dnia 28 stycznia 2015 r. nr (...). Działki te przylegają do działki nr (...), a instalacje zostały wybudowane w celu doprowadzania wody i odprowadzania ścieków do budynków mieszkalnych zaprojektowanych i budowanych na wskazanych działkach za zgodą współwłaścicieli

nieruchomości gruntowej (działki nr (...)), w której zostały umieszczone. Powód dnia 14 lutego 2017 r. wezwał pozwaną do zawarcia umowy przenoszącej na (...). własność instalacji za zapłatą kwoty 71.461,72 zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, jednak pozwana pismem z dnia 27 lutego 2017 r. odmówiła zawarcia tego rodzaju umowy.

W odpowiedzi na pozew, (...) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Podana, że pozwana jest (...) Spółką Związku (...) w K., utworzoną przez zainteresowane gminy byłego województwa (...) i stosownie do § 41 ust. 2 i 3 statutu prowadzi administrację urządzeń i sieci zbiorowego zaopatrzenia w wodę, urządzeń i sieci kanalizacji sanitarnych gmin uczestniczących w związku. Urządzenia z terenu Ż. nie zostały przekazane na stan majątkowy pozwanej przez Gminę S., brak jest także pisemnej umowy, która precyzowałaby stosunki prawne łączące zakład z ww. gminą. W konsekwencji pozwana wykonuje jedynie w ramach administrowania tymi obiektami i urządzeniami czynności faktyczne, niezbędne dla utrzymania substancji w należyтым stanie, nie jest jednak podmiotem o jakim mowa w art. 49 § 2 k.c. Co więcej powód nie udokumentował kosztów budowy instalacji sanitarnej oraz instalacji wodociągowej, zaś przedłożony do pozwu kosztorys nie tylko zawiera pozycje, które nie stanowią urządzeń sanitarnych czy wodociągowych w rozumieniu przepisów o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, ale także znacznie zawyża koszty budowy i na powyższe zawnioskowała dowód z zeznań świadka B. M..

W replice na odpowiedź na pozew powód podkreślił, że z przepisu art. 49 § 2 k.c. nie wynika, aby przedsiębiorca, od którego można ubiegać się o nabycie na własność urządzeń, o których mowa w przepisie był ich właścicielem. Pozwana zdaniem powoda przyznała, że ma zapewnioną możliwość gospodarczego wykorzystania sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, do których przyłączono wybudowane instalacje, wobec czego jest ona podmiotem, o którym mowa w ww. przepisie. Ponadto podał, że koszt wykonanych robót został przez niego wystarczająco udokumentowany, zaś zakres wykonanych urządzeń obejmuje również przyłącza do poszczególnych posesji, co do których powód nie domaga się przeniesienia własności na rzecz pozwanej czy też zapłaty ich wartości rynkowej.

Pismem z dnia 18 stycznia 2018 r. powód sprecyzował swoje żądanie w ten sposób, iż określił, że kwota 71.416,72 zł stanowi kwotę netto, bez należnego podatku od towarów i usług i to ona ewentualnie będzie stanowiła zobowiązanie podatkowe dla powoda w przypadku wydania określonego przez Sąd orzeczenia w niniejszej sprawie. Żądanie zapłaty kwoty podatku od towarów i usług nie jest jednak objęte roszczeniem ujętym w pozwie z dnia 24 marca 2017 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) jest (...) Spółką Związku (...) w K. utworzoną przez zainteresowane gminy byłego województwa (...) i stosownie do § 41 ust. 2 i 3 statutu prowadzi administrację urządzeń i sieci zbiorowego zaopatrzenia w wodę, urządzeń i sieci kanalizacji sanitarnych gmin uczestniczących w związku. Urządzenia z terenu Ż. nie zostały przekazane na stan majątkowy zakładu przez Gminę S. i brak jest także pisemnej umowy, która precyzowałaby stosunki prawne łączące zakład z ww. gminą. (...) wykonuje w ramach administrowania tymi obiektami i urządzeniami czynności faktyczne, niezbędne dla utrzymania substancji w należyтым stanie,

Dowód: fakt przyznany – k. 66.

P. (...) wybudował na działce znajdującej się przy ul. (...) w Ż., oznaczonej nr geod. 290/3, dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi KW o nr (...) instalację kanalizacji sanitarnej i instalację wodociągową.

Dowód: okoliczności bezsporne.

(...) kanalizacji sanitarnej i instalacje wodociągowe zostały wzniesione stosownie do wytycznych oraz w warunkach techniczno-projektowych doprowadzania wody i odprowadzania ścieków do budynków mieszkalnych zaprojektowanych w miejscowości Ż. na działkach ewidencyjnych o nr: 291/3, 291/4, 291/5, 291/6 i 291/7, określonych przez (...). Urządzenia te zostały wybudowane za zgodą współwłaścicieli nieruchomości gruntowej 290/3 – H.

B., U. C. oraz U. R.. Zgodnie z pkt. 7 i 8 umowy zawartej ze współwłaścicielami nieruchomości, P. wybuduje urządzenia nieodpłatnie, zaś wybudowane na nieruchomości w ramach umowy urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne będą stanowiły własność P.. P. będzie dowolnie dysponować tymi urządzeniami.

Dowód: umowa o wybudowanie urządzeń – k. 18-19, warunki techniczno-projektowe z dnia 28 stycznia 2015 r. – k. 15.

Wybudowane przez P. (...) instalacje wodociągowe i sanitarne spełniały dokumentację techniczną oraz warunki techniczne określone i zaakceptowane przez(...)

Dowód: warunki techniczno-projektowe z dnia 28 stycznia 2015 r. – k. 15, protokół z odbioru technicznego sieci kanalizacji sanitarnej z dnia 15 lipca 2016 r. – k. 16, protokół z odbioru technicznego sieci wodociągowej z dnia 19 maja 2015 r. - k.17.

W związku z budową instalacji P. (...) poniósł koszty związane z budową, tj.: aktualizacja map geodezyjnych dla celów projektowych sporządzenie dokumentacji projektowej, zakup materiałów koniecznych do wybudowania instalacji.

Dowód: faktura VAT nr (...) – k. 20, faktura VAT nr (...) – k. 21, rachunek nr (...) – k. 22, faktura nr (...) – k. 23-24, faktura VAT (...) – k. 28.

Celem jednoznacznego określenia zakresu instalacji sanitarnej i wodociągowej oraz wyznaczenia ich wartości rynkowej P. (...) zlecił wykonanie kosztorysu powykonawczego rzeczoznawczy kosztorysowemu. Zgodnie z kosztorysem sporządzonym przez mgr inż. H. K. (2), ogólna wartość kosztorysowa robót bez podatku VAT wyniosła 101.261,01 zł, w tym:

- koszt sieci wodociągowej wyniósł 62.679,64 zł – z czego koszty magistrali głównej wyniosły 43.232,06 zł, zaś przyłącza do posesji – 19.447,58 zł; kwota 62.679,64 zł obejmuje:

- robociznę w wysokości 9.360,43 zł,

- materiały w wysokości 19.402,21 zł,

- koszty sprzętu w wysokości 14.127,57 zł,

- koszty pośrednie w wysokości 15.500,89 zł,

- zysk kalkulacyjny w wysokości 4.288,54 zł,

- koszt sieci kanalizacji sanitarnej – 34.681,37 zł, z czego koszty kolektora sanitarnego wyniosły 24.284,66 zł, zaś przyłącza do posesji – 10.396,71 zł; kwota 34.681,37 zł obejmuje:

- materiały w wysokości 27.303,45 zł,

- koszty sprzętu w wysokości 4.004,17 zł,

- koszty pośrednie w wysokości 2.642,65 zł,

- zysk kalkulacyjny w wysokości 731,10 zł,

- prace dodatkowe – 3.900,00 zł.

Dowód: kosztorys wodociągu i przyłącza wodno-kanalizacyjnego – k. 29-34, .

Zgodnie z zestawieniem materiałów prace wymagały:

1) betonu zwykłego – 0,8495 m³ – z czego cena jednostkowa wyniosła 206,39 zł, zaś wartość końcowa 175,32 zł,

- 2) bloku oporowego betonowego – 4 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 20,00 zł, zaś wartość końcowa 80,00 zł,
- 3) desek iglastych obrzynanych 19-25mm kl. III – 0,0599 m³ - z czego cena jednostkowa wyniosła 632,46 zł, zaś wartość końcowa 37,86 zł,
- 4) fundamentu płyty betonowej pod skrzynki żeliwne – 1 sztuka – w kwocie 115,00 zł,
- 5) hydrant naziemny DN80 – 1 sztuka – w kwocie 980,00 zł,
- 6) króćca żeliwnego 2-kołnierzewego DN80 – 1 sztuka – w kwocie 258,79 zł,
- 7) łącznika kielichowo kołnierzewego na rurociąg (...) – 2 sztuki - z czego cena jednostkowa wyniosła 105,20 zł, zaś wartość końcowa 210,40 zł,
- 8) łuku kołnierzewego żeliwnego ze stopką DN80 – 1 sztuka – w kwocie 99,80 zł,
- 9) obudowy do zasuw – teleskopowe (...) 80mm – 1 sztuka – w kwocie 104,21 zł,
- 10) obudowy do zasuw – teleskopowe (...) 100 mm – 1 sztuka – w kwocie 107,98 zł,
- 11) obudowy do zasuw – teleskopowe (...) 25 mm – 5 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 83,82 zł, zaś wartość końcowa 419,10 zł,
- 12) opaski do nawiercania (...) z zasuwą do przyłączy domowych z kluczem utraconym (...) 1” – 5 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 189,00 zł, zaś wartość końcowa 945,00 zł,
- 13) piasku – 367,3615 m³ - z czego cena jednostkowa wyniosła 26,50 zł, zaś wartość końcowa 9.735,09 zł,
- 14) podchlorynu sodowego – 3 kg - z czego cena jednostkowa wyniosła 18,94 zł, zaś wartość końcowa 56,82 zł,
- 15) przej. szczel z (...) przez śc. do 200 mm/160 mm – 1 sztuka – w kwocie 37,49 zł,
- 16) rury PE-SDR 11 (woda 1,0MPa) 32 mm – 61,2 m - z czego cena jednostkowa wyniosła 4,80 zł, zaś wartość końcowa 293,76 zł,
- 17) rury PCV-U kanalizacji zewnętrznej klasy S SN8 ścianka lita do 160mm – 224,4 m - z czego cena jednostkowa wyniosła 22,56 zł, zaś wartość końcowa 5.062,46 zł,
- 18) rury (...) ciśnieniowa kielichowa 1,0MPa 110 mm – 173,4 m - z czego cena jednostkowa wyniosła 22,78 zł, zaś wartość końcowa 3.950,05 zł,
- 19) skrzynki ul. do za. wodn. 190x190 mm k. 857 – 5 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 88,44 zł, zaś wartość końcowa 442,20 zł,
- 20) skrzynki uliczna do zasuw – 1 sztuka – w kwocie 115,50 zł,
- 21) skrzynki uliczna do zasuw – 1 sztuka – w kwocie 115,50 zł,
- 22) studni kanalizacyjnej inspekcyjna (...) 315 – 5 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 1029,00 zł, zaś wartość końcowa 5.145,00 zł,
- 23) studni kanalizacyjnej (...) 425 h=0.52 S6 – 1 sztuka – w kwocie 1.102,50 zł,
- 24) studni kanalizacyjnej (...) 425 h=0.74 S5 – 1 sztuka – w kwocie 1.102,50 zł,

- 25) studni kanalizacyjnej (...) 425 h=1,27 S4 – 1 sztuka – w kwocie 1.102,50 zł,
- 26) studni kanalizacyjnej (...) 425 h=1,37 S3 – 1 sztuka – w kwocie 1.102,50 zł,
- 27) studni kanalizacyjnej (...) 425 h=1,47 S2 – 1 sztuka – w kwocie 1.102,50 zł,
- 28) studni kanalizacyjnej (...) 425 h=1,92 S1 – 1 sztuka – w kwocie 1.102,50 zł,
- 29) śrub stalowych ocynkowanych M-6 – 3,61 kg - z czego cena jednostkowa wyniosła 14,10 zł, zaś wartość końcowa 50,90 zł,
- 30) śrub stalowych (...) z gwint. na cał. dług. – 7,6 kg - z czego cena jednostkowa wyniosła 12,52 zł, zaś wartość końcowa 95,15 zł,
- 31) trójnika żeliwnego kołnierzewego 100x100 mm – 1 sztuka w kwocie 415,20 zł,
- 32) tulei kołnierzewej (...) z kołnierzem stalowym (...) – 2 sztuki - z czego cena jednostkowa wyniosła 43,86 zł, zaś wartość końcowa 87,72 zł,
- 33) uszczeltek gumowych płaskich o średnicy 80 mm – 5 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 3,45 zł, zaś wartość końcowa 17,25 zł,
- 34) uszczeltek gumowych płaskich o średnicy 100 mm – 2 sztuki - z czego cena jednostkowa wyniosła 3,83 zł, zaś wartość końcowa 7,66 zł,
- 35) uszczeltek gumowych z wkładką metal. 30 mm – 10 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 8,18 zł, zaś wartość końcowa 81,80 zł,
- 36) włączów kan. żel. do stud. z tw. sz. 400-425 D400 – 6 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 619,50 zł, zaś wartość końcowa 3.717,00 zł,
- 37) włączów kan. żel. do stud. z tw. sz. 315 mm (...) – 5 sztuk - z czego cena jednostkowa wyniosła 189,00 zł, zaś wartość końcowa 945,00 zł,
- 38) wody przemysłowej z rurociągu – 42,36 m³ - z czego cena jednostkowa wyniosła 3,76 zł, zaś wartość końcowa 159,28 zł,
- 39) zasuwę klinowej kołnierzewej z miękkim uszczelnieniem (...) – 1 sztuka – w kwocie 614,25 zł,
- 40) zasuwę klinowej kołnierzewej z miękkim uszczelnieniem (...) – 5 sztuk – z czego cena jednostkowa wyniosła 480,00 zł, zaś wartość końcowa 2.400,00 zł,
- 41) zasuwę klinowej kołnierzewej z miękkim uszczelnieniem DN80 – 1 sztuka – w kwocie 509,25 zł,
- 42) złączki (...) ciśnieniowej kielichowej 110 mm – 10 sztuk – z czego cena jednostkowa wyniosła 161,40 zł, zaś wartość końcowa 1.614,00 zł,
- 43) żwiru do bet. zwyk. wielofrakcyj. 2,0-8,0 mm – 0,38 m³ – z czego cena jednostkowa wyniosła 80,80 zł, zaś wartość końcowa 30,70 zł,
- 44) materiałów pomocniczych – w kwocie 858,17 zł.

Dowód: kosztorys wodociągu i przyłącza wodno-kanalizacyjnego – k. 31.

Pismem z dnia 14 lutego 2017 r. H. R. wezwał (...) z s. w K. do zawarcia z P. umowy przenoszącej na(...) z s. w K. własność wybudowanej przez P. instalacji kanalizacji sanitarnej oraz instalacji wodociągowej wybudowanych w Ż., przy ul. (...), na działce no nr (...) wraz z zapłatą kwoty w wysokości netto 71.416,72 zł wraz z podatkiem VAT – kwoty 87.842,57 zł w nieprzekraczalnym terminie do dnia 02 marca 2017 r. Na powyższą kwotę składa się wartość rynkowa netto sieci wodociągowej (43 232,06 zł netto), wartość rynkowa netto sieci kanalizacyjnej (24 284,66 zł netto) oraz dokumentacji powykonawczej (3 900 zł netto) uwzględnione w kosztorysie powykonawczym sporządzonym przez rzeczoznawcę H. K.. Pismem z dnia 27 lutego 2017 r.(...) z s. w K. odmówił zawarcia ww. umowy.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k.35-39, pismo (...). z s. w K. – k. 40-43.

Część zawartych w kosztorysie kosztów materiałów objętych zakresem dochodzonego roszczenia zostało zawyżonych:

- studnia kanalizacyjna inspekcyjna (...) 315 kosztuje 400,00 zł, nie zaś 1029,00 zł,
- studnia kanalizacyjna (...) 425 kosztuje 600,00 zł, nie zaś w kwocie 1.102,50 zł,
- rura (...) ciśnieniowa kielichowa 1,0MPa 110 mm – kosztuje 18 zł za metr, nie zaś 22,78 zł.

Dowód: zeznania świadka B. M. – k. 102-102v.

Koszt materiałów w postaci: studni kanalizacyjnych inspekcyjnych (...) 315, studni kanalizacyjnych (...) 425 oraz rur (...) ciśnieniowych kielichowych 1,0MPa 110 mm – powinien wynieść odpowiednio: 2.000,00 zł, 3.600,00 zł oraz 3121,20 zł.

Dowód: zeznania świadka B. M. – k. 102-102v.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione wyżej dokumenty, które nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron oraz zeznania świadka B. M..

Przedstawione depozycje Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ w pełni korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym sprawie, a także dlatego, że były one spójne i logiczne.

Zgromadzone w aktach sprawy dokumenty Sąd uznał za wiarygodne, albowiem ich prawdziwości oraz treści w nich zawartych ostatecznie nie kwestionowała żadna ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w znacznej części zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie niniejszych rozważań należy podkreślić, że bezspornym w realiach sprawy był fakt wezwania pozwanej do zawarcia umowy przenoszącej na(...) z s. w K. własność instalacji kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wybudowanych w Ż. przy ul. (...) na działce o nr geod. 290/3 oraz odmowa zawarcia takiej umowy przez pozwaną. Strona pozwana w toku postępowania kwestionowała przede wszystkim brak legitymacji czynnej w niniejszej sprawie, a także niewystarczające udokumentowanie poniesionych kosztów budowy oraz ich wysokość.

Zgodnie z treścią art. 49. § 1 k.c. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzi w skład przedsiębiorstwa. W myśl § 2 ww. przepisu osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej. Z żądaniem przeniesienia własności tych urządzeń może wystąpić także przedsiębiorca.

Wskazać zatem należy, iż art. 49 k.c. ustanawia faktycznie wyjątek od zasady superficies solo cedit, albowiem wskazane w nim urządzenia tracą status prawny części składowej nieruchomości (w rozumieniu art. 46 k.c.) z chwilą ich wejścia

w skład przedsiębiorstwa, które to pojęcie na gruncie art. 49 k.c. należy rozumieć w znaczeniu przedmiotowym (art. 55¹ k.c.). Wejście w skład przedsiębiorstwa wpływa zatem na to, że urządzenia wymienione w treści art. 49 § 1 k.c. uzyskują status samoistnych rzeczy ruchomych, które mogą być odrębnym przedmiotem własności i obrotu.

Z treści przepisu wyraźnie wynika także rozróżnienie między osobą, która poniosła koszty budowy urządzeń, i właścicielem urządzeń. Wynika z niego również, że samo przyłączenie tych urządzeń do sieci przedsiębiorstwa nie stanowi podstawy do przejścia własności urządzeń ex lege na rzecz przedsiębiorcy, jeżeli koszty budowy tych urządzeń poniósł właściciel nieruchomości. Nie budzi również wątpliwości, że z treści przepisu wynika także, iż roszczenie z art. 49 § 2 k.c. przysługuje osobie, która łącznie spełnia dwie przesłanki: poniosła koszty budowy i równocześnie jest ich właścicielem. Roszczenie takie nie będzie zatem przysługiwać osobie trzeciej, która poniosła koszty budowy urządzeń położonych na nieruchomości niestanowiących jej własności (na podstawie: Fras M. (red.), Habdas M. (red.), Czub K., Gorczyński G., Janas A., Kalus S., Kaźmierczyk A., Łobos-Kotowska D.J., Maciejewska-Szałas M., Piniór P., Skubisz-Kępką K., Stańko M., Stojek G., Zakrzewski P.: Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna (art. 1-125)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podkreślenia wymaga, iż wbrew twierdzeniom pozwanej – przytoczone regulacje znajdują zastosowanie w przedstawionym stanie faktycznym. Przede wszystkim Sąd rozpoznający sprawę w pełni podziela pogląd zawarty w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2016 r. V CNP 39/15, iż nie narusza prawa wykładnia, że zawarte w art. 49 § 1 k.c. wyrażenie "wchodzą w skład przedsiębiorstwa" nie oznacza, że właścicielowi przedsiębiorstwa musi przysługiwać względem urządzeń, o których mowa w tym artykule, prawo własności. W skład bowiem przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym wchodzić mogą także inne prawa rzeczowe lub obligacyjne. Z punktu widzenia realizacji zadań przedsiębiorstwa istotne znaczenie ma tylko zapewnienie właścicielowi przedsiębiorstwa możliwości gospodarczego wykorzystania urządzeń przesyłowych, a nie charakter przysługującego mu do nich prawa. Może tu wchodzić w rachubę np. użytkowanie, leasing, najem itp. W ramach więc sieci eksploatowanej przez jedno przedsiębiorstwo, mogą więc funkcjonować instalacje należące do różnych właścicieli". W rozpoznawanej sprawie pozwana jest (...) Spółką Związku (...) w K. utworzoną przez zainteresowane gminy byłego województwa (...) i stosownie do § 41 ust. 2 i 3 statutu prowadzi administrację urządzeń i sieci zbiorowego zaopatrzenia w wodę, urządzeń i sieci kanalizacji sanitarnych gmin uczestniczących w związku. Urządzenia z terenu Ż. nie zostały przekazane na stan majątkowy pozwanej przez Gminę S., brak jest także pisemnej umowy, która precyzowałaby stosunki prawne łączące zakład z ww. gminą. Pozwana jednak wykonuje w ramach administrowania tymi obiektami i urządzeniami czynności faktyczne, niezbędne dla utrzymania substancji w należyтым stanie, wobec czego uznać należy, iż między ww. podmiotami w powyższym zakresie została zawarta umowa użyczenia wskazanych urządzeń. Ponadto zaznaczyć należy, iż z przedłożonego do akt sprawy protokołu odbioru technicznego sieci kanalizacji sanitarnej (k. 17) oraz protokołu odbioru technicznego sieci wodociągowej (k. 18) wynika wprost, iż osoba reprezentująca pozwaną odpowiednio dnia 15 lipca 2016 r. i 19 maja 2015 r. dokonała odbioru technicznego ww. instalacji, które to zostały przejęte przez (...) w K. do eksploatacji. Tym samym stwierdzić należy, iż urządzenia te zostały wyraźnie włączone do przedsiębiorstwa Zakładu. W konsekwencji, nie można uznać za uzasadnione twierdzenia strony pozwanej kwestionujące jej legitymację bierną w niniejszym postępowaniu.

W świetle treści pkt 8 umowy z dnia 02 stycznia 2015 r. między (...), a współwłaścicielami nieruchomości działki (...) położonej w Ż., gm. S., bezsprzecznie powodowi przysługiwało roszczenie z art. 49 § 2 k.c. Powód bowiem łącznie spełnił dwie przesłanki: poniósł koszty budowy instalacji i jest właścicielem tych urządzeń. Należy jednak zauważyć, iż strona pozwana skutecznie zakwestionowała wysokość poniesionych kosztów w zakresie studni kanalizacyjnych inspekcyjnych (...) 315, studni kanalizacyjnych (...) 425 oraz rur (...) ciśnieniowych kielichowych 1,0MPa 110 mm. Zgodnie z zeznaniami świadka B. M. koszt ww. materiałów w postaci: studni kanalizacyjnych inspekcyjnych (...) 315, studni kanalizacyjnych (...) 425 oraz rur (...) ciśnieniowych kielichowych 1,0MPa 110 mm – powinien wynieść odpowiednio: 2.000,00 zł, 3.600,00 zł oraz 3.121,20 zł, nie zaś jak twierdził powód odpowiednio: 5.145,00 zł, 6.615,00 zł oraz 3.950,05 zł. Należało zatem uznać, iż powodowi należne jest wynagrodzenie pomniejszone o kwoty przez niego wyliczone (71.416,72 zł – 5.145,00 zł - 6.615,00 zł - 3.950,05 zł = 55.706,67 zł), a następnie powiększone o wartość ww. przedmiotów określoną w niniejszym postępowaniu (55.706,67 zł + 2.000,00 zł + 3.600,00 zł + 3.121,20 zł =

64.427,87 zł). W rezultacie powodowi za wybudowanie zarówno instalacji sanitarnej, jak i wodociągowej należy się wynagrodzenie w łącznej wysokości 64.427,87 zł.

Zebrany zatem w sprawie materiał dowodowy daje podstawę do uznania, że strona powodowa w postępowaniu dowodowym, kierując się treścią art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. udowodniła, iż wybudowała zgodnie z wymogami instalację kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Ż. przy ul. (...) na działce o nr geod. 290/3 i stała się ich właścicielem. Co więcej, powód wykazał w znacznej mierze cenę rynkową ww. instalacji, zaś pozwany skutecznie w trakcie postępowania zakwestionował wysokość niektórych kosztów wskazanych przez H. R. w przedłożonym kosztorysie.

Na marginesie niniejszych rozważań wskazać należy, iż w rozpoznawanej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2018.1152 j.t.), zgodnie z którym osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie. Po wejściu bowiem w życie art. 49 § 2 k.c. to właśnie ten przepis stanowi wyłączną podstawę roszczenia o zobowiązanie do odpłatnego przeniesienia własności urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych (por. uchwała Sądu Najwyższego z 13 lipca 2011r. III CZP 26/11, OSNC 2012/1/8, (...) Biul.SN 2011/7/8-9).

Przechodząc do kwestii zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia woli określonej treści wskazać należy, iż w myśl art. 64 k.c. prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, zastępuje to oświadczenie. Zgodnie zaś z treścią art. 1047. § 1 k.p.c. jeżeli dłużnik jest obowiązany do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, prawomocne orzeczenie sądu zobowiązujące do złożenia oświadczenia zastępuje oświadczenie dłużnika. Należy jednak przede wszystkim podkreślić, iż przedstawione przepisy nie stanowią samodzielnej podstawy materialnoprawnej obowiązku złożenia oświadczenia woli, lecz określają wyłącznie sposób jego przymusowej realizacji i skutki wyroku uwzględniającego powództwo. Źródłem obowiązku może być natomiast czynność prawna, ustawa, akt administracyjny, a wśród nich chociażby umowa. Zważywszy zatem na powyższe, jako że w realiach rozpoznawanej sprawy zaistniała przesłanka określona w art. 49 § 2 k.c. i powód chciał zawrzeć z pozwaną umowę przenoszącą własność instalacji za wynagrodzeniem, ponieważ istniały do tego podstawy – orzeczono jak w pkt. I wyroku.

Wobec faktu, iż powodowi za wybudowanie instalacji sanitarnej i wodociągowej należy się wynagrodzenie jedynie co do wysokości 64.427,87 zł, Sąd w pkt II oddalił powództwo w pozostałej części.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt III orzeczenia, uwzględniając treść art. 100 k.p.c. Powód w niniejszym postępowaniu dochodził ostatecznie kwoty 71.416,72 zł, zaś na jego rzecz zasądzono 64.427,87 zł. Oznacza to, że powód wygrał proces w 90% (64.427,87 zł / 71.416,72 zł x 100%), a pozwana – w 10 %. Do kosztów procesu poniesionych przez stronę powodową w łącznej wysokości 8.988,00 zł zaliczono: uiszczoną w całości opłatę sądową od pozwu w kwocie 3.571,00 zł, koszt zastępstwa procesowego w kwocie 5.400,00 złotych (treść § 2 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804)), opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Z kolei pozwana poniosła wyłącznie koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400,00 zł i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, czyli razem 5.417,00 zł. Przy uwzględnieniu stopnia, w jakim strony przegrały i wygrały proces, pozwana powinna zwrócić powodowi kwotę 8.089,20 zł (90% z kwoty 8.988,00 złotych), a powód pozwanej – kwotę 541,70 zł (10% x 5.417,00 złotych). Po odliczeniu faktycznie poniesionych kosztów oraz kwoty należnej pozwanej, powodowi od strony pozwanej należy się kwota 7.547,50 zł (8.089,20 zł – 541,70 zł).

SSR Iwona Szczepańska